

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту
Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА

Код та назва спеціальності	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Назва освітньої програми	Управління фінансами, банківська справа та страхування
Рівень освіти	перший (бакалаврський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	7
Кількість кредитів ЄКТС	6
Форма підсумкового контролю	екзамен
Розробник програми	Бойко Дмитро Іванович к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

Харків - 2025

ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Галузь знань: 072 «Управління і адміністрування»

Вибіркова : цикл професійної підготовки

Курс: 4 / Семестр: 7

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Бойко Дмитро Іванович, к.е.н, доцент

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/bojko-dmitro-ivanovich>

Контактна інформація - bojko20@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE - <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15604>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Метою освітньої компоненти «Фінансова безпека» є формування у здобувачів освіти системних знань, умінь і навичок щодо забезпечення фінансової безпеки особи, домогосподарства, бізнесу та держави; розвиток здатності виявляти, оцінювати й мінімізувати фінансові ризики, приймати обґрунтовані фінансові рішення та діяти відповідально в умовах сучасних економічних викликів.

Завдання освітньої компоненти

- розкрити сутність, принципи та рівні фінансової безпеки;
- ознайомити з основними внутрішніми й зовнішніми загрозами фінансовій безпеці;
- сформуванню розуміння фінансових ризиків та методів їх ідентифікації, оцінювання і управління;
- навчити застосовувати інструменти захисту фінансових інтересів (заощадження, страхування, диверсифікація, фінансове планування);
- розвинути навички безпечної поведінки у фінансовому та цифровому середовищі;
- сформуванню фінансову грамотність і відповідальність при використанні фінансових послуг;
- сприяти розвитку аналітичного мислення для оцінки фінансової стійкості та прийняття рішень;
- виховати культуру фінансової доброчесності та дотримання етичних норм у фінансовій діяльності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані та практичні завдання у сфері фінансової безпеки, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних навичок для аналізу

фінансових ризиків, оцінювання рівня фінансової стійкості, виявлення загроз та прийняття обґрунтованих рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях в умовах невизначеності та динамічних соціально-економічних змін.

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики рівня фінансової безпеки.

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для аналізу рівня фінансової безпеки.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансової безпеки держави.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

результати навчання (ПР):

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансової безпеки.

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для аналізу рівня фінансової безпеки.

ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують рівень фінансової безпеки.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців в питаннях фінансової безпеки.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Перелік дисциплін чи курсів, необхідних для засвоєння: «Вступ до фаху», «Фінансова математика», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Банківські операції».

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Дисципліни, для яких знання з цієї дисципліни є базовими: «Фінансовий аналіз банківської діяльності», «Оцінка вартості бізнесу».

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітня компонента сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

SDG 1 – Подолання бідності

формування фінансової грамотності та навичок управління ресурсами сприяє підвищенню економічної стійкості домогосподарств і зниженню ризику бідності.

SDG 4 – Якісна освіта

розвиток компетентностей у сфері фінансової безпеки забезпечує здобуття знань, умінь і навичок для відповідального прийняття фінансових рішень.

SDG 8 – Гідна праця та економічне зростання

підготовка здатних до самостійного фінансового планування та управління ризиками фахівців сприяє економічному розвитку та створенню безпечних умов праці.

SDG 16 – Мир, справедливість і ефективні інституції

формування фінансової доброчесності, етики та відповідальної поведінки у фінансовій сфері підтримує прозорість та стабільність фінансових систем.

SDG 17 – Партнерство заради цілей

розвиток фінансової культури та безпеки стимулює ефективне партнерство між державою, бізнесом та громадянами для досягнення сталого розвитку.

Освітня компонента «Фінансова безпека» формує у здобувачів освіти:

- системні знання про принципи фінансової безпеки, її загрози та способи захисту;
- практичні навички управління особистими та корпоративними фінансами, оцінки фінансових ризиків і прийняття обґрунтованих рішень;
- уміння аналізувати та прогнозувати фінансову стабільність у різних економічних умовах;
- фінансову грамотність та відповідальність при використанні фінансових продуктів і послуг;
- культуру фінансової доброчесності, етичної поведінки та дотримання законодавчих норм;
- компетентність у мінімізації ризиків, захисті активів і плануванні ресурсів у довгостроковій перспективі;

- критичне та аналітичне мислення, здатність ухвалювати рішення у нестандартних та кризових ситуаціях.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Тема 1 Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави

Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки. Організаційно-правові засади становлення та розвитку системи фінансової безпеки в Україні. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави. Концепція, стратегія, політика і тактика забезпечення фінансової безпеки держави. Ієрархічна декомпозиція фінансової безпеки та її функціональні елементи.

Тема 2 Соціальна безпека та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини

Державна соціальна політика в забезпеченні фінансової безпеки. Поняття про державні соціальні гарантії і соціальні стандарти. Соціальні індикатори фінансової безпеки людини (розмір оплати праці, величина сукупних доходів на душу населення, їх структура та використання, розподіл населення за рівнем середньодушового сукупного доходу, споживання продуктів харчування на душу населення).

Загрози фінансовій безпеці людини (бідність, різке розшарування населення за рівнем доходів та рівнем грошових витрат, безробіття, неефективна система пільг і допомог), їх соціально-економічні наслідки для суспільства. Диференціація доходів, соціальна поляризація, маргіналізація суспільства та їх вплив на фінансову безпеку держави. Стратегія соціального розвитку та фінансова безпека людини.

Тема 3 Фінансова безпека підприємства

Фінансова безпека підприємства: суть і передумови формування. Реалізація інтересів підприємства як основа забезпечення його економічної та фінансової безпеки. Загрози фінансовим інтересам підприємства. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Критерії оцінки та проблеми забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Теоретико-методологічні основи управління фінансовою безпекою підприємства. Класифікація і декомпозиція фінансової безпеки підприємства як об'єкта управління. Система інформаційного забезпечення управління фінансовою безпекою підприємства. Системи і методи аналізу фінансової безпеки. Системи і методи планування фінансової безпеки підприємства. Система контролінгу фінансової безпеки підприємства.

Тема 4 Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності

Визначення та функції фінансової безпеки банку. Основні складові фінансової безпеки банку, їх зміст. Інформаційна безпека банку. Забезпечення

безпеки в роботі з персоналом банку. Дії установ банків в екстремальних умовах. Організація охорони і режиму банку. Індикатори та критерії забезпечення безпеки банківської діяльності. Банківська таємниця і її захист. Управління банківською діяльністю у контексті забезпечення фінансової безпеки.

Напрями забезпечення безпеки касових операцій: особливим устаткуванням приміщень банків, де проводяться такі операції, і робочих місць співробітників банків, зайнятих у них; особливою поведінкою працівників банків при емісійно-касовій роботі. Обов'язки касира при здійсненні розрахунково-касових операцій. Положення НБУ "Про порядок емісії платіжних карток і здійснення операцій з їхнім застосуванням". Забезпечення безпеки роботи, пов'язаної з емісією карток. Дії банку, спрямовані на мінімізацію ризиків від операцій із платіжними картками. Забезпечення безпеки під час надання послуг по платіжних картках і роботи з заборгованістю клієнтів.

Тема 5 Боргова безпека України

Поняття боргової безпеки держави, критерії та система індикаторів її оцінки. Поняття про загальну платоспроможність та ліквідність. Мінімальна стандартна модель Світового банку для оцінки боргової безпеки держави. Нова методологія оцінки боргової безпеки держави.

Боргова безпека України: критерії оцінки та проблеми забезпечення. Розрахунок та аналіз впливу нетто-боргових виплат на зведений бюджет України. Урегулювання світової кризи заборгованості: дефолти суверенних боржників та забезпечення фінансової безпеки держави. Реструктуризація зовнішньої заборгованості у рамках Паризького клубу офіційних кредиторів та Лондонського клубу приватних кредиторів.

Тема 6 Валютна безпека

Поняття валютної безпеки. Основні загрози валютній безпеці. Контроль грошової маси як інструмент стабілізації економіки. Взаємозв'язок між пропозицією грошей, інвестиціями та кредитною активністю. Роль заощаджень населення як джерела капіталу для банківської системи. Ринок капіталів та інструменти валютної безпеки. Заходи держави для підтримки валютної безпеки. Регулювання обмінного курсу та валютного контролю. Монетарні й фіскальні заходи для стабілізації національної валюти. Резерви міжнародних валют та їх використання у кризових

Тема 7 Інвестиційна складова фінансової безпеки

Сутність інвестиційної безпеки. Формування системи інвестиційної безпеки держави та механізм її забезпечення. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави.

Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування інвестиційних ризиків. Поняття інвестиційного ризику та страхування інвестиційних ризиків. Інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку України.

Тема 8 Бюджетна безпека України

Бюджетна безпека як критерій ефективності бюджетної політики. Індикатори оцінки бюджетної безпеки держави (рівень перерозподілу ВВП через бюджет, структура доходів і видатків бюджету, рівень дефіциту бюджету, співвідношення у перерозподілі між державним і місцевими бюджетами).

Класифікація основних загроз бюджетній безпеці держави. Прагматизм бюджетного дефіциту у контексті бюджетної безпеки держави: методи фінансування та способи подолання. Проблеми забезпечення бюджетної безпеки держави.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.	Вивчення складових фінансової безпеки держави та їх ієрархії. Аналіз механізмів забезпечення фінансової безпеки на прикладі України. Практична робота: побудова схеми функціональних елементів фінансової безпеки.
Практичне заняття 2	Оцінка соціальних індикаторів фінансової безпеки (доходи, оплата праці, рівень споживання). Ідентифікація загроз фінансовій безпеці людини та їх наслідків. Практична робота: складання міні-аналізу соціально-економічного становища населення за доходами.
Практичне заняття 3.	Виявлення загроз фінансовим інтересам підприємства. Методи оцінки фінансової безпеки підприємства та контролінг. Практична робота: розрахунок показників фінансової стійкості підприємства на прикладі кейсу.
Практичне заняття 4.	Оцінка ризиків банківської діяльності та організація інформаційної безпеки. Вивчення безпечних процедур касових операцій і роботи з платіжними картками. Практична робота: розробка алгоритму мінімізації ризиків банку при касових операціях.
Практичне заняття 5.	Оцінка боргової стійкості та критерії боргової безпеки України. Аналіз міжнародних механізмів реструктуризації боргів (Паризький клуб, МВФ). Практична робота: розрахунок впливу зовнішніх боргових зобов'язань на бюджет України.
Практичне заняття 6.	Вивчення валютних ризиків та впливу грошово-кредитної політики на фінансову безпеку. Аналіз функціонування ринку капіталів та попиту на гроші. Практична робота: побудова графічної моделі ринку капіталів та оцінка валютного ризику.
Практичне заняття 7.	Визначення інвестиційних ризиків та їх страхування. Оцінка інвестиційного клімату та рейтингів. Практична робота: складання інвестиційного профілю держави та оцінка ризиків для інвестора.
Практичне заняття 8.	Аналіз бюджетних індикаторів та загроз бюджетній безпеці. Вивчення методів фінансування дефіциту та подолання загроз. Практична робота: розрахунок впливу структури доходів і видатків на бюджетну безпеку.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне вивчення основних понять та категорій курсу; аналіз законодавчих актів та нормативних документів; опрацювання рекомендованої літератури, електронних ресурсів і матеріалів, необхідних для засвоєння тем дисципліни.
Підготовка до практичних занять	Опрацювання методичних вказівок; виконання розрахункових завдань, аналіз ситуаційних кейсів і практичних прикладів; підготовка до обговорення тем і проблем фінансової безпеки; аналіз статистичних даних, законодавчих змін та актуальних подій у сфері фінансової безпеки держави.
Виконання індивідуальних завдань	Розроблення аналітичних або дослідницьких робіт; підготовка презентацій, порівняльних оглядів, аналітичних записок чи есе; виконання розрахункових робіт або використання елементів неформальної освіти.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем курсу; повторення ключових понять, законодавчих норм та практичних аспектів; виконання тестових і ситуаційних завдань; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі екзамену.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Денна форма навчання

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави	2	1	15	18
2	Соціальна безпека та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини	6	2	20	28
3	Фінансова безпека підприємства	4	2	15	21
4	Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності	4	2	20	26
5	Боргова безпека України	4	2	20	26
6	Валютна безпека	4	2	15	21
7	Інвестиційна складова фінансової безпеки	2	2	15	19
8	Бюджетна безпека України	4	2	15	21
	Всього	30	15	135	180

Заочна форма навчання

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Концептуальні та організаційні основи фінансової безпеки держави	1		20	21
2	Соціальна безпека та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини	2	2	20	24
3	Фінансова безпека підприємства	2	2	24	28
4	Фінансова безпека банківської системи та банківської діяльності	2	4	20	26
5	Боргова безпека України	1		20	21
6	Валютна безпека			20	20
7	Інвестиційна складова фінансової безпеки			20	20
8	Бюджетна безпека України			20	20
	Всього	8	8	164	180

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У межах навчальних годин, виділених на самостійну роботу передбачено виконання індивідуального науково-дослідного завдання, що є одним із засобів оволодіння навчальним матеріалом, формує здатність студента до самоосвіти і автономної науково-дослідницької діяльності. Завдання передбачає підготовку реферату або доповіді з презентацією. Виконання реферату або доповіді має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі прочитаних лекцій та практичних занять. Тематику рефератів студент самостійно обирає з переліку запропонованих викладачем тем або подає власну пропозицію, яка узгоджується з викладачем.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oopnova-redakcija-2024.pdf>)

При викладанні освітньої компоненти для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є екзамен. Форма проведення семестрового екзамену – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/porjadok_sesija_vijskovij-stand.pdf

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		7 семестр
1 Обговорення проблемних питань на семінарських заняттях Складові: <ul style="list-style-type: none"> ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність запропонованого рішення ● аналітичність, аргументованість висновків		0 – 15
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: <ul style="list-style-type: none"> ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 25
3 Поточне тестування		0 – 20
підсумок		мак 60

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A

добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oop-nova-redakcija-2024.pdf>) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень студентів є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Економічна безпека держави: історичні аспекти та організаційно-правові основи становлення і розвитку в Україні
2. Економічна безпека як багаторівнева система: суть та складові
3. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки держави
4. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави
5. Бюджетна складова фінансової безпеки держави. Поняття бюджетної безпеки держави
6. Критерії та індикатори оцінки бюджетної безпеки держави
7. Загрози бюджетній безпеці держави
8. Боргова складова фінансової безпеки держави
9. Критерії та індикатори оцінки боргової безпеки держави

10. Ризики та загрози боргової складової національним економічним інтересам та фінансовій безпеці держави
11. Категоріальний апарат економічної безпеки та її базові елементи: економічні інтереси, загрози економічній безпеці, критерії та індикатори економічної безпеки
12. Соціальна політика та її вплив на економічну і фінансову безпеку держави
13. Соціальні критерії та індикатори оцінки фінансової безпеки людини
14. Загрози фінансовій безпеці людини: соціально-економічні наслідки для суспільства
15. Економічна безпека держави: історичні аспекти та організаційно-правові основи становлення і розвитку в Україні
16. Економічна безпека як багаторівнева система: суть та складові
17. Фінансова безпека: суть та місце в системі економічної безпеки держави
18. Механізм та системи забезпечення фінансової безпеки держави
19. Бюджетна складова фінансової безпеки держави. Поняття бюджетної безпеки держави
20. Критерії та індикатори оцінки бюджетної безпеки держави
21. Загрози бюджетній безпеці держави
22. Боргова складова фінансової безпеки держави
23. Критерії та індикатори оцінки боргової безпеки держави
24. Ризики та загрози боргової складової національним економічним інтересам та фінансовій безпеці держави
25. Категоріальний апарат економічної безпеки та її базові елементи: економічні інтереси, загрози економічній безпеці, критерії та індикатори економічної безпеки
26. Соціальна політика та її вплив на економічну і фінансову безпеку держави
27. Соціальні критерії та індикатори оцінки фінансової безпеки людини
28. Загрози фінансовій безпеці людини: соціально-економічні наслідки для суспільства
29. Фінансова безпека підприємства: суть і місце в системі економічної безпеки підприємств
30. Фінансова нестабільність суб'єктів підприємництва як головна загроза їх фінансовій безпеці
31. Критерії та індикатори рівня економічної і фінансової безпеки підприємств
32. Управління фінансовою безпекою підприємства. Системи забезпечення управління фінансовою безпекою підприємства
33. Інвестиційна безпека у структурі економічної безпеки держави
34. Загрози інвестиційній безпеці держави та страхування

інвестиційних ризиків

35. Критерії та індикатори оцінки інвестиційної безпеки держави
36. Інвестиційний клімат та інвестиційний рейтинг: вплив на інвестиційну безпеку держави
37. Ринковий та державний механізм у системі забезпечення інвестиційної безпеки держави
38. Безпека банківської системи як складова фінансової безпеки держави
39. Систематизація загроз фінансовій безпеці комерційних банків
40. Індикатори оцінки фінансової безпеки банківської системи та банківської діяльності
41. Сучасний стан банківської системи України у контексті її фінансової безпеки
42. Стратегія забезпечення банківської безпеки в Україні
43. Вплив валютних проблем на фінансову безпеку країни
44. Валютна безпека як складова фінансової безпеки: суть, загрози, критерії та індикатори оцінки
45. Стан валютної безпеки в Україні та шляхи її підвищення

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 03 бер. 2021 р. № 179. База даних "Урядовий портал". URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/prozatverdzhennya-nacionalnoyi-ekoal179>
2. Власюк О.С. Актуальні проблеми фінансової безпеки України в умовах посткризової трансформації: монографія. Київ: НІСД, 2014. 432 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Vlasiuk_druk_1293c.pdf
3. Жарій Я. В. Дубина М. В. (2012). Експрес-діагностика рівня фінансової безпеки комерційного банку. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки, (4). 260-269
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29 жовт. 2013 р. № 1277. База даних "Законодавство України"/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v127773113#Text>
5. Носань Н.С. Актуальні Загрози та ризики фінансової безпеки України на межі посткризового та євро інтеграційного періодів. Причорноморські економічні студії. Економіка та управління національним господарством. 2019. Вип. 40. С. 35—39. URL: http://bses.in.ua/journals/2019/40_2019/8.pdf
6. Черевко О.В. Інноваційні підходи до забезпечення фінансової безпеки України: мікро та макрорівні: монографія. Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2017. 365 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/879/1/cherevko2017.pdf>
7. Наконечна Н.В. Ризики та загрози фінансовій безпеці України.

Науковий Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2012. Вип. 1. С. 90—95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvldue_2012_1_11

8. Акімова Л.М. Методологічні підходи щодо оцінювання фінансової безпеки на рівні державних установ. Ефективність державного управління. 2018. Вип. 1 (54). Ч. 2. С. 225—232. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavniststvo_1/edu_54/fail/28.pdf

9. Ризики і загрози фінансовій безпеці сектору державних фінансів та шляхи їх подолання: монографія. / [Білоусова О.С., Гаркавенко В.І., Даниленко А.І. та ін.]. Київ: ДННУ "Акад. фін. Управління", 2013. 308 с. URL: https://afu.kiev.ua/getfile.php?page_id=450&num=12

10. Про схвалення Концепції забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серп. 2012 р. № 569 р. База даних "Законодавство України"/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5692012%D1%80#Text>

11. Загарій В.П. Ключові характеристики фінансової безпеки як системи. Ефективна економіка. 2014. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2838>

12. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ: КНЕУ, 2004. 759 с.

13. Нечипорук Л.В. Посилення загроз фінансовій безпеці держави в умовах фінансової глобалізації. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2012. № 1. С. 281—298. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znp_nudps_2012_1_29

14. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28 січ. 2021 р. № 1150 ІХ. База даних "Законодавство України"/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115020#Text>

15. Талавіра Є.В. Дослідження ризиків в системі управління фінансовою безпекою підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/67.pdf

16. Акімова Л. М. Удосконалення основних складників механізму державного управління забезпечення економічної безпеки України. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. Вип. 4 (39). С. 75—81. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04\(39\)/index.html](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04(39)/index.html)

Інтернет-ресурси:

1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)

2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);

3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ));

4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);

5 <https://www.bank.gov.ua> (НБУ)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над

якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

ПІБ розробника: Бойко Д.І., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту
email: boyko20@kart.edu.ua

ВНЕСЕННЯ ЗМІН

Засідання кафедри ФОіА	<i>Протокол № 1 від 29.08.2025 р.</i>	